

■ GUTS. Bergensartisten John Olav Nilsen kjører sitt eget løp. Foto: Gøran Bohlin/VG

Navn: Fabián Mosenzon
Alder: 44
Stilling: Sosiolog,
foreleser på UIO

PÅ NATTBORDET

– Jeg har en ganske ny bok om bruen av foto i New York Times, men som utpreget coffee table book hører den jo ikke hjemme der. Og så en bok av Martín Caparrós som heter «Argentinismos», om ord som er spesielt relevante til dagens Argentina. Temmelig kritisk om samtidens politikk og sedvaner i landet. Og så har jeg en utgåve av helgemagasinet til La Nación. Omslaget sier alt «Norge: Her er livet godt».

– Hoho. Ingenting er helt som å se et land vrurdert fra ståstedet til et annet land.

– Bilde av operan på omslaget. «Det var et av Europas fattigste land, men den opplytte et ønske: å bli den ypperste mål-estokk på menneskelig utvikling.» Man skulle tro hele saken var kalt sammen på reklamebrosjyrer. Dugnadi Velferd! Toleranse!

– Makedonia betalte for å vise seg frem i glansede bilag i The Economist. Nesten alle som leste det tenkte «hva slags land trenger denne type reklame?»

– Kom til Kasakhstan og se på alle hestene! Det er på det nivået.

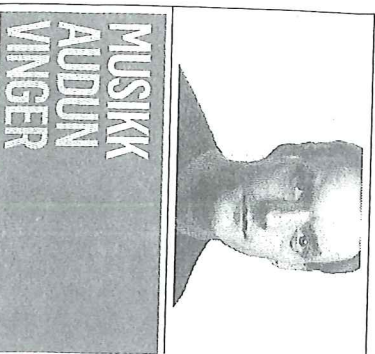
– Noe system på hva du leser? – I Norge blir det veldig mye knyttet til egen undervisning og forskning. I Argentina prøver jeg å få med meg ting om Argentina og særlig Buenos Aires. Men det er veldig tilfeldig og anaristisk, det hele.

– Noen leseopplevelser som gjorde deg til den du er? – Det er særlig to jeg må trekke frem. «Facundo: Civilization y Barbarie», som nå kunne kalles det sentrale argentinske verket, skrevet i 1845. Man leser bruddstykker av den i skolen, men å lese den i sin helhet var en oppdragende opplevelse i seg selv.

– Og den andre? – «Nunca más», som betyr «Aldri igjen». Det er egentlig en rapport fra den «Nasjonale Argentinske Kommissjonen om de Forsvunne». Jeg leste den som ganske ung; de mest gruveligste vitnesbyrdene fra ofrene til en terrorist. Den påvirket en hel generasjon, og legger fremdeles premisser for forbindelse mellom befolkning, staten, politikk og frykt. Da den ble utgitt i 1983 sto folk bokstavelig talt i kø for å skaffe seg den.

■ ■ Nyttårsforsettet for alle må være å bli mer kritiske.

Alle skal med

MUSIKK
AUDUN
VINGER

Vi er heldigvis ferdige med desembers umettelige liste-kjør der året er oppsum- mert i hodet og bakenden. Ikke minst gjelder dette musikk, der det viser seg at albumformatet fortsatt står sterkt i bevisstheten. Alle har plutselig fått så god smak, så tidligere trauste publi- kasjoner er riktige så hippe og oppdaterte, og listene har vært temmelig like – bortsett fra førsteplassen. Der er det viktig å skille seg fra sine konkurrenter. Men den viktigste tendensen for året er ikke plukket opp.

Nyttig var jeg involvert i jury- arbeid som innebar at jeg hørte gjennom 25 «kritikkrøste» album fra hvert av de nordiske landene. Og forskjellene var mindre enn man skulle tro. Det var faktisk pinlig likt og ensrettet alt sammen.

Det var tre hovedkategorier som markerte seg: avansert sanger/songwriter, en stilig miks av techno/krautrock/psychedelia og ekstatisk, livsbejaende pop à la Sufjan Stevens/Arca de Fire. Alt

■ E-post: etterbors@dln.no Kontaktpersoner: Sarah Sørheim sarah.sorheim@dln.no og Espen Hauglid espen.hauglid@dln.no
■ DN betinger seg retten til lagre og utgi alt stoff i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere, og til å forkorte innlegg.
■ Bildrag som ikke er bestilt, honoreres ikke. Hovedinnlegg/romtitt: Maks 4000 tegn (cirka 700 ord). Underinnlegg/epilitt: Maks 1000 tegn (cirka 200 ord).

Dagens Næringsliv Sentralbord 22 00 10 00

Kundeservice 815 11 815

AnnONSE 22 00 10 75

Dagens Næringsliv
Christian Krohgs gate 16,
Postboks 1182 Sentrum,
0107 Oslo

Feature: 22 00 13 51
Finans/næringsliv: 22 00 13 64
Fotor: 22 00 13 07
Livsstil: 22 00 13 73
Nyhetssjef: 24 10 14 30
Politikk/økonomi: 22 00 13 93
Utenriks: 22 00 13 65

REDAKSJONERUTENFORSLO
Krisistansand: 38 07 13 00
Stavanger: 51 85 81 11/13
Trondheim: 91 80 02 17
Tromsø: 77 66 56 65
REDAKSJONERUTENLANDS
Bangkok: +66 7622 5970

London: +44 20 8241 9494
New York: +1 917 544 3865
TELEFAKS OSLO
Abonnement: 22 00 10 80
Administrasjonen: 22 00 10 10
Annonse: 22 00 10 70
Løssalg: 22 00 10 30

Redaksjonen: 22 00 11 10
TELEFAKSUTENLANDS
Bangkok: +66 762 34580
TELEFAKSUTENFORSLO
Bergen: 55 31 65 92
Krisistansand: 38 07 08 30
Stavanger: 51 85 81 10

Trondheim: 73 80 89 02
Tromsø: 77 66 56 78
E-POST
annonse@dln.no
kundeservice@dln.no
redaksjonen@dln.no
www.dnavis.no

var liksom så godt laget, omslags- kunsten var smakfull, mange av dem var tilgjengelig på lekker vinyl, i sum meget profit og servi- ceminded. Det har vel ikke blitt laget så mye sofistikert musikk i Norden på flere tiår: Gjesp. Men kun én plate fikk juryen til virkelig å våkne: danske Iceage og deres «New Brigade». En musikkalsk verfaren gleng ungdommer fra København som med stor energi spiller kaotisk og mørk post-postpunk, totalt på utsiden av dansk popkultur og for den saks styvt også «hipsterdom» – enn så lenge.

«De hater det unge, etablerte danske musikkivet», sa den danske juryformannen, og det slo meg at det var lenge siden jeg hadde hørt det om en norsk artist eller gruppe. Motviljen til å delta i mediespillert og å tilpasse seg, har igangsatt en strekkbandet fasci- nasjon for bandet, fyret opp av blodige Youtube-klipp. Hvorfor føles Iceage forfriskende og viktig? Jo. Ingen står på utsiden og braker i dag. Alle vil inn. Alle er med. Ingen er mot.

Det har vel ikke blitt laget så mye sofistikert musikk i Norden på flere tiår

Unge norske kritikroste artister ser i det hele tatt ikke ut til å tenke seg om spesielt lenge før de stiller opp på kirkekon- serten, julekonserten, slottskon- serten, kjendebryllupskonserten,

minnekonserter, frokost-TV, Sportsryen, «Kvelden før kvelden» og så videre, og frem- fører de selvbeviste «smakfulle sanger/songwriter»-låtene sine med total innlevelse hver eneste gang. Det er som om de har et indre mantra om at hver låt skal være som den ultimate versjonen og fremføring av «Mitt lille land». Hudløst, men først og fremst koselig. Det virker som at NRKs underholdningsavdeling har overrettet ÅKR-funksjonen for dagens norske artister. Alle vil spille med KORR, og om det ikke går, er medvirking på en samle- plate i regi av kronprinsparet et godt plaster på såret.

Det har vært slik lenge, men hendelsene i sommer fikk det til å være alt det dreier seg om. Det er musikk som trøst og virkelig- hetsformektelse – ideen er nok at man stopper tiden og verden en stakkert stund, mens den følsomme låten er i gang. Men det er vel ikke mer virkelighets- fornektelse vi trenger nå. Verden – og Europa – brenner, men det gjør ikke norsk musikk. Norske band og soloartister bør skrive «This Machine Kills Fascists» på instrumertene sine, ikke oppdatere 90-fallssonnen til Sissel Kyriakéa, Bjørn Eidsvåg og Ole Prens eller lage stemnings- fullt orkestrerte indieverasjoner av jule- eller barnesanger.

Ja, musikklivet i Norge er profesjonalisert, og det er greit at det er «jobben deres» å fremføre musikk i forskjellige sammenhenger – men lar man

seg vingeklippe på denne måten har man til gjengjeld frasagt seg kunstnerisk integritet og krav om å bli møtt med respekt. Men vent litt, er jeg for streng?

Noe av dette kan absolutt forklares med endrede arbeids- forhold. Situasjonen er en uheldig konsekvens av synkende platesalg og foreløpig ikke gode nok strømmingsinntekter – artis- tene blir på sett og vis tvunget til å være med på alt, de blir gislere av Underholdnings-Norge, noe som etter tid forringer deres uttrykk og identitet, og med det vanner ut norsk kulturs fremtid og dens kritiske potensial.

De eneste med litt guts i dagens pop og massemedier er bergens- artistene John Olav Nilsen og Lars Vaular. Og det er ikke mange nok. Den såkalte musikkpressen er også i altfor høy grad servil på norsk musikkis vegne, her er velvilligheten og omfavnelsen av norsk identitet så stor at man mister gangsvynet og skarpheten. Og måten vi behandler musikk er bare et symptom på hvordan vi ser på resten av livet og samfunnet nå. Nyttårs- forsettet for alle må derfor være å bli mer kritiske. Vi trenger noen som kan si til Maria Mena og Ingrid Olava: «Hold kjef. Drikkéring». Ikke fordi de er kvinner, men fordi noen bør mene at de skal holde kjef.

Audun Vinger er redaktør av Viraduet, og skriver fast om musikk og kultur for Dagens Næringsliv